

Referat fra møde i Fagligt Råd d. 20. maj 2021

Kl. 10:00-12:00, [videomøde](#)

- Deltagere: Kenn Steen Andersen, centerleder, Synscenter Refsnæs
Berit Houmølle, vicecenterleder og områdeleder Skole & Specialrådgivning, Synscenter Refsnæs
Susanne Johansen, områdeleder Botilbud, Synscenter Refsnæs
Nanette Borges, afdelingsleder Specialrådgivning og Materialeproduktion, Synscenter Refsnæs
Bendt Nygaard Jensen, videnskonsulent Ph.d. Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Kenneth Hartmann, konstitueret afdelingsleder for Specialrådgivningen, IBOS
Per Nielsen, forstander Synscentralen Vordingborg, DTHS
Kamilla Rothe Nissen, øjenlæge Kennedy Centret
Sofie Monggaard, formand DBSU
Diana Stentoft, forretningsudvalgsmedlem, DBS
- Afbud: Stine Skov Clarke, teamleder og skolekonsulent Skolen, Synscenter Refsnæs
Dorte Larsen, skolekonsulent Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Sanne Koppeschaar, synskonsulent, Region Hovedstaden
Maria Hayford, Forældreforeningen LFBS
- Referent: Tina Hansen, sekretær Synscenter Refsnæs

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt uden bemærkninger.

2. Bemærkninger til referatet fra mødet den 23. oktober 2020

Godkendt uden bemærkninger.

3. Fra Synscenter Refsnæs til orientering og drøftelse

- Projekt Nationalt Netværksbaseret Samarbejde (NNS), status på projektets afslutning samt orientering om afledte indsatser.

Berit orienterede om den formelle afslutning af projektet samt om eksempler på aktuelle implementerings- og formidlingsindsatser:

- Produktion af fem podcasts målrettet hhv. målgruppen af småbørn, indskoling, mellemtrin, udskoling og forældre
- Undervisning i De udvidede læringsmål (DUL) på diplomuddannelsen i synspædagogisk og syns(re)habilitering
- Formidling på NOVIR (Nordisk netværk for synsinstitutioner) senere i dag
- DTHS ledergruppe har tilkendegivet, at der arbejdes på at implementere DUL på børnesynsområdet, og det er aftalt, at Synscenter Refsnæs afholder relevante workshops rundt om i landet, der understøtter dette arbejde – fx på skolesynskonsulenternes netværksdag i juni måned.
- Synscenter Refsnæs har i indeværende skoleår kørt et pilotprojekt på Efterskolen, hvor metoden DUL er implementeret i både elevplan i skolen og ICS-plan på botilbuddet. Denne pilot evalueres inden udgangen af dette skoleår og vil sætte retning for næste skridt i andre relevante skole- og botilbud på Synscenter Refsnæs

- vi er til for dig

- På baggrund af indstilling og godkendelse på DTHS generalforsamling skal Synscenter Refsnæs levere det forberedende arbejde til en egentlig af evaluering af projekt NNS/Den nationale vejledning
  1. Kvantitativ undersøgelse vedr. kendskabs- og anvendelsesgrad af Den nationale vejledning + metoden DUL blandt synskonsulenter (opstart 3. kvartal 2021) (Synscenter Refsnæs leverer denne som et forstudie til en kvalitativt designet undersøgelse)
  2. I et samarbejde med DTHS søge fundraisingmidler til at iværksætte en kvalitativt designet undersøgelse af Den nationale vejlednings læremiddelbrug og anvendelse i praksis.

Projekt inkluderende undervisningsforløb og materialer til elever med synsnedsættelse, orientering om nyt projekt.

Der er tidligere i denne kreds orienteret om, at Synscenter Refsnæs har søgt og fået tildelt midler fra Børne- og Undervisningsministeriet til dette projekt. Det nye er, at Synscenter Refsnæs har ansøgt om udsættelse af projektopstart pga. Corona og fået tildelt dette, så projektet nu opstarter 1.10.2021 og forløber over en to-årig periode.

Kort genbesøg af projektets formål:

Projektet har til formål at løfte undervisningen i fire udvalgte skolefaglige områder, der bl.a. jf. Forløbsbeskrivelsen er identificeret som særligt vanskelige at løfte i elevens lokale undervisningsmiljø:

1. Dansk – punktskrift
2. Dansk - svagsynedes brug af læringsstrategier og digitale hjælpemidler
3. Matematik – bl.a. geometri og taktile materialer
4. Idræt – vægt på kompetenceområdet "Alsidig idrætsudøvelse"

For hver af de fire skolefaglige områder knytter der sig fire typer af leverancer:

- a) Beskrivelse af et sammenhængende undervisningsforløb
- b) Pædagogiske og didaktiske beskrivelser af hjælpemidler til understøttelse af undervisningsforløbet
- c) Undervisningsmaterialer til eleven, der understøttes af handlingsanvisende digitale guides
- d) Lærervejledninger der understøttes af video- eller audioguides

Projektet skulle have startet op i januar 2021. Det nye er, at vi har ansøgt om at få udsættelse af projektopstart, således at det først opstarter d. 1.oktober 2021. Dette har været nødvendigt, da de første 3 måneder af projektet omfatter indkredsning af god praksis, der skal foregå lokalt på børnenes skoler. Dette har været svært at få startet, eftersom børnene indtil for ganske kort tid siden blev undervist hjemmefra. Nu er skolerne igen åbne for fysisk undervisning, så vi vurderer at projektet realistisk kan opstarte til oktober.

- Nyt fra Specialrådgivningen.

Nanette orienterede om, at der nu igen er åbnet på Stausgård for gruppeforløb. Specialrådgivningen har under de særlige omstændigheder corona har forårsaget foretaget udredninger og vejledninger både virtuelt og lokalt i børnenes dagtilbud, skoler og familier. Nu er det igen muligt at afholde forløbene på Stausgård, hvilket typisk i de særligt komplicerede sager giver et bedre udbytte.

Der har været afholdt kurser omkring CVI bl.a. i Århus og på Bornholm. Disse har været tilrettelagt lokalt i samarbejde med forældre og lokale synskonsulenter. Derudover er der planlagt skræddersyet undervisningsforløb på større institutioner, hvor gruppen af elever med synsnedsættelse er større.

Psykologer og ergoterapeuter er rykket mere ind i gruppeforløbene mhp. målrettet at styrke ADL-kompetencer og udbrede arbejdet med krop og selvindsigt.

- vi er til for dig

Nanette orienterer om, at Synscenter Refsnæs har ansat en børneneuropsykolog – Charlotte Thorsen - med 18 års erfaring fra det kommunale børne- og ungeområde. Charlotte bliver organisatorisk tilknyttet teamet for børn og unge med multiple funktionsnedsættelser.

Det psykosociale felt i Specialrådgivningen er gradvist blevet opgraderet de senere år, da der har været stort behov herfor. Teamet tæller nu fire psykologer: to på skoleområdet, en i teamet for børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og en på småbørnsområdet.

Der planlægges med afholdelse af Sommerskole i år. Som noget nyt i år introduceres MINI-sommerskolen, som er for de nye og typisk yngre elever, for hvem en hel uge på den traditionelle sommerskole kan være lang tid. MINI-sommerskolen finder sted fra søndag til tirsdag. Deltagelse i MINI-sommerskolen vil forhåbentlig være en god åbning for enkelte til at kunne deltage ved den traditionelle sommerskole fremover.

Sommerskolen er igen i år planlagt i et tæt samarbejde med Christian Bundgaard fra DBS og også i år Parasport Danmark. Udgifter til Sommerskolen bliver en del dyrere i år pga. nødvendige coronatiltag og Synscenter Refsnæs samarbejder med DBS om fundraise midler til dette.

4. Evaluering af det specialiserede socialområde

- Erfaringsudveksling, hvor alle deltagere i mødet forventes at byde ind og bidrage

Kenn orienterede om det indledende forarbejde med besvarelse af skemaer og interviews med ledere og medarbejdere ved Synscenter Refsnæs i forbindelse med Socialstyrelsens evaluering af det specialiserede område.

Undersøgelsen viser, at leverandører indenfor området vedr. synsnedsættelse stort set alle er vurderet at være højt specialiseret. Kenn orienterer om, at afdækningen på Synscenter Refsnæs alene har vedrørt matrikelløse tilbud for Synscenter Refsnæs – dvs. udelukkende Specialrådgivningen og dermed ikke skole- og botilbud.

Data fra afprøvningen skal bruges til at afklare, om modellen skal justeres. Justerbare parametre har Socialstyrelsen vurderet bl.a. kan være grænseværdierne, antal af parametre samt indplaceringssystematik.

Bendt tilføjer, at forud for afprøvningen foregik en proces for at udarbejde en komplet målgruppebeskrivelse, hvor flere aktører indenfor synsområdet, herunder Synscenter Refsnæs, deltog.

Kamilla supplerede med, at hun oplevede, at der manglede en definition af, hvad der skal til for at kategoriseres som højt specialiseret.

Per tilføjer, at 5-6 kommunikationscentre også deltog i arbejdet og at de kun blev målt på service-lovsopgaver i relation til folkeskoleloven, men altså ikke folkeskoleloven i sig selv.

DBS har meldt tilbage til Socialstyrelsen med spørgsmålet, om det alene er indsatser/områder, man vil måle på, eller om det er de samlede synfaglige miljøer. Det kan give en indikation af, hvad der forventes af dem, der skal levere indsatserne på området. DBS mener ikke, at modellen fungerer, da den ikke kan differentiere indenfor det samlede højt specialiserede område. Evalueringen er langt fra afsluttet og vil forventeligt først overgå til politisk niveau efter sommerferien. Synscenter Refsnæs har i interviewet med Socialtilsyn Hovedstaden adresseret, at det er u hensigtsmæssigt, at man ikke i modellen ser på det tværsektorielle arbejde, men at modellen alene forholder sig til service-lovsopgaver og ikke f.eks. specialundervisning jf. folkeskoleloven.

5. Kort nyt fra samarbejdspartnere – gensidig orientering

-Send gerne input og eventuelle dokumenter til sekretær inden mødet

- vi er til for dig

Diana orienterede om en undersøgelse, som offentliggøres dags dato, d.20. maj 2021 ifm. Tilgængelighedsdagen. 71% af de adspurgte studerende har svaret i undersøgelsen, at de af og til eller ofte har problemer med de hjælpemidler og tilgængelighedsværktøjer, de har behov for ift. undervisningsmateriale. Over halvdelen svarer, at det giver problemer ift. samarbejde med deres medstuderende. Når der spørges til, hvad der skal til for at forbedre det, svarer en del, at der dels mangler ekstra tid og dels klare instruktioner i brugen af IT-systemer. Uddannelsesgraden blandt blinde og svagtseende er vigende ift. seende voksne. Undersøgelsen viser bl.a., at man bliver hægtet af på teknik, før man når til det faglige. Diana pointerer, at det ikke er fra det synsfaglige netværk, der savnes opbakning til de studerende. Udfordringerne ligger hovedsageligt på selve uddannelsesområdet. Respondenterne er fra folkeskole, ungdomsuddannelser og videregående uddannelse og udgør ca. 70 respondenter, hvilket Dians vurderer er fint repræsentativt for området. Udfordringerne, der rapporteres om på tværs af institutionerne er så lig hinanden, at man godt kan konkludere samlet.

Per supplerer emnet med, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (herefter STUK) for nylig har udmeldt nyt kontraktudspil på synsområdet. Det skal skabe mere klarhed over de ydelser, man kan have brug for, samt at der arbejdes for en mere tydelig ydelsesstruktur på både tekniske leverancer og ift. mobility. STUK har været lydhøre og den finansielle opbakning er også forbedret.

Per fortæller om et forestående projekt i regi af DTHS mellem bl.a. Center for Syn og Hjælpemidler i Aarhus og Synscenter Refsnæs, der hedder "Love your device", et projekt der netop omhandler brugen af tekniske hjælpemidler i et samarbejde mellem barnet, læreren, familien og synskonsulenten.

Kenneth fortæller, at de hos IBOS ligeledes oplever udfordringer med hjælpemidler, materialer m.v., og de oplever ofte, at det er dem selv, der må stå med kritikken for noget, som faktisk ligger meget højere oppe hos store producenter af både udstyr, software og hjemmesider. IBOS og Synscenter Refsnæs vil meget gerne byde ind og være med til at styrke digitale kompetencer med udgangspunkt i den undersøgelse, DBS har foretaget og som er blevet præsenteret af Diana ved dagens møde.

Kamilla bakker op om, at de unge mennesker, de ser i klinikken, kommer med samme tilbagemeldinger og hun byder helt klart en task force på område velkommen. Det besluttes, at der på kommende møde i Fagligt Råd skal drøftes, hvordan tilgængelighed og tekniske hjælpemidler kan styrkes, så børn og unge i uddannelsessystemet ikke selv skal bruge deres studietid på at søge viden om nyeste teknolog m.v. Der skal laves en koordineret indsats på tilgængelighed, digitale kompetencer og samtidig også en ansvarsplacering. Berit fortæller, at det på folkeskoleområdet er lovpligtigt, at skolerne er opkoblet på en digital læringsplatform, men at der ikke findes en, der er tilgængelig. Berit oplyser om, at lærerne har forsøgt sig med at skrive direkte til producenterne, når eleverne støder på problemer med tilgængelighed, men oplevelsen er, at der ikke bliver reageret på henvendelserne.

6. Eventuelt

Næste møde i Fagligt Råd

6. oktober 2021 kl. 10.00 – 13.00